

MAI VILÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 36
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194 — Előfizetési ár:
egész évre 800 lej, félévre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Külföldre
szeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

Cluj—Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerda, szeptember 12

Megkezdődött a romániai kom- munista monstrepör főtárgyalása

**Allamfelforgató eszmék terjesztésével és kommunista
forradalom előkészítésével vádol 114 munkást és intel-
lektuelt a kolozsvári hadbíróóság**

**Több mint ezer ember tolongott a főtárgyaláson, amelyet a kolozsvári
törvényszék esküdtszéki termében nyitottak meg — A védők a tárgyalás
elhalasztását kérték — Ma kerül sor a vádirat felolvasására**

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 10. A Mai Világ tud.) A kolozsvári VI. had-
test hadbíróága ma délután 3 órakor
kezdte tárgyalni a romániai munkás-
mozgalom egyik legnagyobb perét, az
erdélyi kommunista monstre-pört,
amelynek száztizennégy vádlottja és
mintegy hatszáz tanúja van. A tár-
gyalást tulajdonképpen reggel 8 órára
tűzték ki, előzőleg azonban határát-
lépési ügyekben ítélkezett a hadbíró-
ság, amelynek befejeztével a hadbíró-
ság egyik tárgyalási terme helyett a
kolozsvári törvényszék tágas esküdt-
széki termét jelölték ki a hatalmas
per tárgyalási helyéül.

**Aradi Victor inkriminált
fényképezőgépe**

Déli tizenkét órakor határozta el a
hadbíróóság a tárgyalás délutánra való
elhalasztását. Miközben a vádlottak, a
tanúk és az érdeklődők hatalmas tö-
mege kifelé tolongott a hadbíróági
épületből, Aradi Victor, az ismert szo-
ciológus és író magával hozott kis
fényképező masinájával pillanatfelvé-
lelt akart készíteni a kifelé özönlő
tömegről, az állambiztonsági hivatal
emberei azonban közbeléptek, a fény-
képező masinát elvették, Aradi Victort
pedig a szigurancára kísérték. A védő-
ügyvédek intervenciójára azonban a
fotografáló gépet visszaadták Aradi-
nak, egyben pedig megtiltották neki,
hogy a monstre-pör mozzanatairól fel-
vételeket készíthessen.

Délután háromkor mintegy ezer fő-
nyi tömeg tolongott az igazságügyi pa-
lota hatalmas épülete előtt, az összes
bejáratokat kettőzött katonai patrulok
állták el, akik mindenkit leigazoltak,
a folyosókon szintén katonák állottak
kordont és csak szigorú igazoltatás
után engedték közel a tömeget a tár-
gyalási teremhez.

Az ország távoli vidékeiről össze-
gyűlt munkások a több éjszakai nem-
alvási fáradtan, mint valami elcsí-
gázott vándorok leheveredtek a kato-
nákkal őrzött folyosókon, közben pedig
a hatalmas esküdtszéki teremben ka-
tonai vasszigorral kezdetét vette a
nagy monstre-pör, amely százak eg-
zisztenciája fölött fog nemsokára szen-
tenciát mondani...

**Az első formalitás: a vád-
lottak névsora**

A hadbíróóság tanácsa, pontban há-
romkor foglalta el a magisztrátusi asz-

talt Pácála hadbíróezredes elnökle-
te alatt. A vád képviselőjében Negulescu
kapitány katonai ügyész jelenik meg, a
védők sorában pedig jelen vannak: dr.
Parascu Bălăceanu, dr. Constantin Vi-
col, Lucretiu Pătrăceanu, dr. Dem.
Dobrescu, dr. Petre Zisu bukaresti
ügyvédek, továbbá dr. Bartha Ignác,
dr. Popa Ádám, dr. Dunca Jenő, dr.
Angelo Stătescu, Căp. Popescu Ilariu
és dr. Gheorgescu Mircea kolozsvári
ügyvédek.

A tárgyalás megkezdése előtt a vé-
delem részéről kérelem hangzik el,
hogy a vádlottak nagy számára való
tekintettel, előbb mindenkinek állapít-
sák meg a személyazonosságát. A had-
bíróóság helyt ad a védők kérésének és
megkezdődik a vádlottak személyazo-
nosságának megállapítása. A névsor-
ban a következő ismertebb neveket ta-
láljuk: dr. Rozvány Jenő, nagyváradi
ügyvéd, Uhlman Sándor kereskedő, dr.
Kertész Rezső nagyváradi ügyvéd, dr.
Havas Andor volt nagyváradi városi
tanácsos, Müller Kálmán, az Erdélyi
és Bánsági Egységes Munkás Szervezetek
elnöke, Ciorian Nicolae, az
Egységes Országos Szaktanács főtitká-

ra, Dan István, Kahána Jula magán-
tisztviselő, Aradi Victor szociológus és
író, Grünwald Ármán, a Cultura-
könyvkereskedés tulajdonosa, Simo
Géza marosvásárhelyi tanár, Máté Er-
nő újságíró, a Nagyvárad Napló mun-
katársa, dr. Szántó Dezső, Forizs Ist-
ván bukaresti újságíró, dr. Gellért Ár-
min ügyvéd, Kandel Ignác magán-
tisztviselő, Sonn Sándor, Haya Libsitz
kisenevi tanár.

Az igazoltatási eljárás során kide-
rült, hogy Ghite Vasile nagyváradi
szabómestert tévedésből iktatták a vád-
lottak sorába, az alteragójának pedig
nyoma veszett. Hasonlóképpen tévedé-
sen alapult Kandel Ignác vádlóhelye-
zése is, a hadbíróóság mindkettő ellen
még a tárgyalás előtt elejtette a vádat.

Ezután a tanufelolvasásokra került
a sor, akik közül többek között jelen
voltak a tárgyaláson: Antal Márk, az
ismert szociológus, Pap Aurel szatmári
festőművész, dr. Szeghő Imre ügyvéd,
Tabéry Géza, a kiváló író, Fászkerti Ti-
bor és Pap József írók, továbbá újság-
írók, tudósok ügyvédek és munkások,
akik szakértőként szerepelnek a
monstre-pörben.

Harc a védők és az ügyész között a tárgyalás elhalasztásáért

Mielőtt még a vádirat felolvasására
került volna sor, dr. Zisu ügyvéd per-
gálló kifogást emelt és kérte a tárgya-
lás elhalasztását azon a címen, hogy
a vádirat megszerkesztése alkalmával
a katonai vizsgálóbíró nem teljesítette
azokat a lényeges formalitásokat, ame-
lyeket a katonai büntetőtörvénykönyv
103. paragrafusa előír. Rámutat arra,
hogy a büntügyi eljárás nem komplett,
mert Marian Nicolae, Rosenfeld István
és dr. Havas Andor nem tettek kötele-
ző vallomást a vizsgálóbíró előtt. Az
illetékes hatóságok ugyanis azon a cí-
men, hogy egyiknek a lakását sem ta-
lálják, nem kézbesítették ki az idéző-
ket, holott aktákkal igazolják, hogy be-
jelentett lakásuk van és a tárgyalásra
idéző nélkül is megjelentek. Emellett
pedig a vádlottaknak elmulasztották
kikézbesíteni a vádirat pontos másola-
tát, holott ezt a törvény kategorikusan
előírja, mivel ellenkező esetben a vád-
lottak nem képesek védekezni.

Az ügyvéd elmondja, hogy dr. Havas
volt városi tanácsost a nagyváradi ha-
tóságok teljesen indokolatlanul áttet-

ték a magyar határon, amikor pedig
el akart jönni a vizsgálóbíróhoz, hogy
védekezhessen, egyszerűen nem enged-
ték be az országba.

Negulescu ügyész és a védők közt he-
ves vita fejlődik ki, amelynek az elnök
vet véget. Ezután Bălăceanu dr. be-
szél, aki több kifogást emelve szintén
a per elhalasztását kéri, majd dr. Vi-
col a legfelsőbb katonai bíróság jog-
gyakorlatát olvassa fel, amely szerint
a formalitások be nem tartása esetén
az ítéleteket megsemmisítik.

Az éles vita után a hadbíróóság ta-
nácsa visszavonul és mintegy félórás
tanácskozás után három szavazattal
kettő ellenében a tárgyalás megtartása
mellett döntött azzal, hogy a három
vádlottat, akiknek ügyében a vizsgá-
latot nem folytatták, kikapcsolják a
perből és külön fogják majd letárgyal-
ni az ügyüket.

**Az ügyvédek tovább har-
colnak**

A nagyjelentőségű elvidöntés kihir-
detése után a védelem újabb attackot

intézett a paragrafusok ellen. Több fel-
szólalásban rámutattak arra, hogy a
monstre-pör letárgyalása valóssággal te-
hetetlenséggel határos, mert a bűnper
bizonyítékai, a vádlottaktól elkobzott
különböző brosurák, lapok és folyó-
iratok nagyrésze idegen nyelvű és így
a bizonyítási eljárás folytán azok va-
lósággal hasznavehetetlenek lesznek.
A korpus deliktiknek a lefordítását
szintén elmulasztották a vizsgálat fo-
lyamán és ezért az ügyvédek időt kér-
tek, amíg a vádirat összes aktáit ro-
mán nyelvre lefordíthatják.

A hadbíróóság azonban Negulescu
ügyész álláspontját honorálta, aki tud-
valevőleg a védők kérésének vissza-
utasítása mellett tört lándzsát azzal az
indokolással, hogy a dokumentumok-
nak a rezuméje szerepel román nyel-
ven a vádiratban és ez teljesen elég
ahhoz, hogy az ítélkező bíróság tiszta
képet nyerhessen az ügyről.

Az első napi tárgyalás este 7 órakor
ért véget a tárgyalás folytatását pe-
dig a hadbíróóság ma negyolc órá-
ra halasztotta. s. m.

Megszorítják az adóprést

**A pénzügyigazgatókat vagyoni-
lag teszik felelőssé az adó-
hátralékokért**

(Bucuresti-Bukarest, szept. 10.) A
pénzügyminisztérium ma körrende-
letet intézett az összes pénzügyigaz-
gatókhoz és perceptorokhoz, amely-
ben felszólítja őket a hátralékos
adók megszigorúbb behajtására. A
körrendelet szerint, amennyiben az
adóbehajtások nem járnának a
kellő eredménnyel, alkalmazni fog-
ják a pénzügyigazgatók és percep-
torokkal szemben az adótörvény
13-ik szakaszát, amely szerint

**a pénzügyigazgatók és percep-
torok vagyonukkal felelnek az
adók behajtásáért.**

Az adóbehajtásokat az eddigi
kiméletlen módszereknél drasztiku-
sabb módon fogják folytatni és a
szegény adóalanyok existenciáját
fogják tönkretenni azért, mert az
adóbehajtó közegek saját vagyoni-
valójukkal felelősek a feladatokért.

Közel hétezer ember vett részt a tordai református nagyhét záróünnepélyén

Megalakult az Egyházkerületi Református Nőszövetség — Református nagygyűlés és irodalmi est zárta be a tordai nagyhétet

(Turda-Torda, szept. 10. A Mai Világ tud.) Az ötödik református nagyhét tegnap délután fejeződött be. Több mint hatezer résztvevő jelent meg a tordai református ünnepségeken, amelynek minden perce arra szentelődött, hogy az erdélyi református egyházkerület összegyűlékezett híveit hitükben erősítse és tudásukat gyarapítsa.

Szombat délután 5 órakor ejtették meg a Református Nőszövetség Egyházkerületi Nőszövetségbe való tömörülésének értekezletét is. Az értekezlet Makkai Sándor püspök elnöklése alatt folyt le. A püspök meleg szavakban méltatta a nők egyházi munkáját, majd dr. Vásárhelyi János főjegyző lelkes beszédje után kimondották az egyházkerületi Nőszövetség megalakulásának szükségességét. Az értekezleten közel 500 taggal az összes nőszövetségek képviseltették magukat. Felmerült egy nőszövetségi sajtóorgánium létesítésének terve is, amelyet egy református családi lappal kapcsolatosan valószínűleg meg a megalakult országos református nőszövetség.

Szombaton este mindkét tordai református templomban bűnbánati istentisztelet volt, amely alkalmával az ótordai templomban Gönczy Lajos dr. theol. tanár, Ujtordában Makkai Sándor püspök imája után Sztori Lajos esperes predikált.

A vasárnapi ünnepség eseményei

Vasárnap délelőtt tarka csoportok lepték el a református leányiskola tágas udvarát. Idegyűlékezett a felvonulásra a református nagyhét egész közönsége. Hozzávetőleges számítás szerint 5500—6000 ember jelent meg az utolsó napon és sorakozott fel, illő tisztes rendben, zart, négyes sorokban a templomokba vonulásra, élén a palástban, süvegben vonuló lelkészekkel, ünnepi ruhás városi és vidéki vendégekkel, községenként beosztva.

Mindkét templomban az udvaron is prédikáció és urvacsoraosztás következett. Az ótordai templomban imát mondott és predikált Makkai Sándor püspök, majd Biró Lajos esperes ágendája után urvacsoraosztás volt annak a kétezer léleknek, aki befért a templomba. Ugyanekkor az ujtordai templomban Vásárhelyi János főjegyző mon-

dott imát és prédikációt, ágendázott Kósa Mihály egerbegyi lelkész a templomudvarokon ugyanekkor a kinn maradt népnek volt istentisztelete és urvacsoraosztása.

A református nagygyűlés

Délután 3 órakor a református leányiskola udvarán tartották meg a református nagygyűlést, melynek előadói Makkai püspök, Kádár Géza zilahi esperes, generális direktor és Móricz Miklós író voltak.

A nagygyűlést a kálvinista himnusz akkordja, a Tebenned bízunk... kezdetű zsoltár éneklése nyitotta meg, utána előfohászt, elnöki megnyitót mondott Makkai püspök. Majd Kádár Géza esperes hatalmas előadása következett arról, hogy „Mit ad nekem a református egyház és mivel tartozom neki?” A nagyhatású előadást a Tordai Dalkör éneke és dr. Móricz Miklós előadása követte „A gazdasági élet lelki rugói” címen. Amely nagy hatást váltott ki a hallgatóságban. Végül dr. Makkai Sándor

püspök elnöki bezárót mondott. A főpásztori áldás után záróének fejezte be a nagysikerű nagygyűlést.

Este, befejezésül irodalmi estély volt a leányiskola tornatermében gazdag, változatos műsorral. Kemény János báró finom, mélyeséges ihletből fakadó isten-költeményét, Apnily Lajos egy görög dráma-részletet, Maksay Albert pedig néhány szép verset olvasta fel. Csekke Ferenc gornyeszegi esperes „Az óra” című kedves, humoros novelláját olvasta fel, jól megérdemelt sikert aratva, Visky Gyula mezőbándi lelkész regényrészletet olvasott fel „Kendi Ilona menyegzője” címen. A harmadik írópár, Donáth László „Jairus fia” című novellájával aratott szintén szép sikert. Ezeket kívül egy hegedű-gordonka-zongoratrióval dr. Bardócz Gyula, Marince I. és Petruca U., Pap Andor szentmihályi lelkész Donáth Mátyás kíséretével egy művészi hegedűszólóval, a Tordai Dalkör pedig dalokkal járultak hozzá az este sikeréhez.

Hármas szerelmi tragédia Bukarestben

Egy szatmári főhadnagy rálőtt kedvesére, annak barátjára, majd öngyilkos lett

(Bucuresti-Bukarest, szept. 10. A Mai Világ tud.) A Princía szállóban ma nagy feltűnést keltő szerelmi tragédia történt. Kisch József gyógyszerészkapitány, aki szatmári származású és legutóbb Galacon teljesített szolgálatot, revolverrel rálőtt Teodorescu Mária tanárnőre, volt szeretőjére és annak mostani kedvesére, Constantinescu főhad-

nagyra, azután öngyilkosságot követett el.

Kisch az éjszaka folyamán a katonai kórházban meghalt. Constantinescu állapota is súlyos, a nő könnyebb sérülést szenvedett. A két tiszt jóbarátja volt egymásnak és mindketten a dráma hősnője miatt váltak el feleségeiktől.

Néhány héten belül életbeléptetik az utazás reformjait

(Bucuresti-Bukarest, szept. 10. A Mai Világ tud.) Az utazóközönség valamennyi rétegét érdekellheti az a reformszózat, amely néhány héten belül lép életbe az európai vasutakon. Talán ugyanis nemzetközi megállapodások történtek az egész vasúti személy- és csomagforgalomban és azok szükségessé tették a régi rendszer modernizálását.

Az újításnak az a része, amely a csomagforgalmat gyökerestől megváltoztatja, kevésbé tartozik a nagyközönségre, noha ez a fontosabb. Aprónak látszó, de az utasok százait érintő reform az, hogy a kálauz ezentúl határozottan köteles valamelyik kocsi-osztály zsúfoltsága esetén

az utasnak a következő magasabb osztályban helyet kijelölni. Női szakasz október elsejétől fogva

csak akkor lesz, ha a tényleges szükséglet kívánja. Így hát többé nem esik meg, hogy a női szakaszok ürösön, vagy kevés utassal közlekednek, míg a vonat többi része túltelt. A kálauz ilyen esetekben förfutást is elhelyezhet a nők közé. Példák igazolják ugyanis, hogy a hölgyek manapság jobban szeretnek olyan kupékban ülni, amelyekben nem lóg a „női szakasz” tábla. Ennek egyik oka az, hogy folyton szaporodik a dohányzó hölgyutások száma.

Visszont nemdohányzó-szakasz ezentúl valamennyi osztályon lesz. Ha a vonaton csak egy második, vagy harmadik osztályú szakasz van, ebben nem szabad dohányozni. Másrészt a régi szabályzatnak az a pontja, amely szerint nemdohányzó-kocsi szakaszaiba, vagy oldalfolyosóira sem szabad égő ezivarral, cigarettával lépni, meg-

szünik. Így némely kellemetlenség, amely éppen a tilalom miatt nagyon bántotta a dohányosokat, a jövőben elkerülhető.

Az egyes utipoggyászdarabokat el kell látni feliratokkal: nevet, lakást és lakóhelyet, feladó és rendeltetési állomást is meg kell jelölni.

Ha nem így történik, megtagadhatják a szállítást.

A hordárok ezentúl mindenütt nyomtatott tarifát kötelesek maguknál tartani, amelyet kívánatra kötelesek felmutatni. Valahányszor az utas átadja csomagját, hordárszámmal ellátott zsetont, vagy más tartósanyagu számított kis igazolványt kap a hordártól.

A nemzetközi megállapodást Románia is aláírta, tehát az új reform a CFR vonalain is életbe lép csak az a kérdés, mikor.

MOZIVILÁG

A Select-mozgó szenzációs attrakciója: Moron a világhírű akrobata

Külföldi szokás, nyugati: változatos, újat hozni minden művészeti megnyilvánulásba, hogy a művészet mentesüljön a monotonizmustól és a közönséget valami attrakció állandóan frappirozza. A kolozsvári Select-mozgó ezt a jó nyugati szokást már régen elsajátította, mert — mint azt mindenki nagyon jól tudja — áldozatokat nem sajnálva mindenkor csak arra törekedett, hogy a moziéletet fel- lendítse és hogy a közönségnek lépten-nyomon valami újszerűt nyújtson. Amellett, hogy filmelt a világ filmtermésének legjavából válogatja ki, sohasem mulasztja el más művészeti eseményekkel traktálni a közönséget, amely ilyenformában kettős művészi élvezetben részesült.

A Select-mozgó legújabb attrakciója: Moron, a világhírű francia akrobata-komikus, aki a párisi Champs Elisées-színházban, valamint a newyorki „Hippodrom”-ban hónapokon keresztül világsikerrel szerepelt és mindkét színház rendszeres tagja.

A nagy francia akrobata-komikus romániai turnén jár és hatalmas sikerrel szerepelt a bukaresti Alcazar d'Éte-ben. Kolozsvári vendégszereplését szeptember 13-án kezd meg és naponta a 7 és 9 órákor kezdődő előadásokon fog fellépni.

Szüllők

leányaik és fiaik részére

Iskolai harisnyát
Iskolás szveteréket
Iskolás egyenruhát
Iskolás egyensapkát
Iskolás egyenkötényt
valamint

Iskolai intézetekben előírtak

ágyneműt és fehérneműt

leány vagy fiuk részére szolid áron és tartós kivitelben csak a

Hercules Áruház-

bán Cluj,
Calea Regele Ferd. 12.
vásárolhat.

Elegáns

szőrme-
modellek

DÉRI LAJOS

SZŐRMEÁRUHÁZBAN
CLUJ, MEMORANDUMLAJOS SZ.
TELEFON 12-13

SELECT-MOZGÓ

Nagy sikerrel folytatja
Ester Raleton és Einar Hanson
bemutatóját

REVÜ KIRÁLYNŐ

nagyszíri filmben.
Jón HARRY LIEDTKE A Nászút
legújabb filme

URÁNIA-MOZGÓ

Xenia Danay és O'ga Toheehowé
kiváló művésznők

Világ bajnok

sportdrámában.
Jón HARRY PIEL
legszórakoztatóbb filmében
A REJTELMES ÉJSZAKA

Briand francia külügyminiszter hatalmas békebeszédet tartott Genfben

Kínát még mindig nem vették fel a Népszövetség tanácsstagjainak sorába — Rövidesen eldől a Rajnatartomány kiürítésének kérdése

(Genf, szept. 10. A Mai Világ tud.) A népszövetségi közgyűlés tegnapi ülését délelőtt fél tízenegy órakor nyitotta meg Sahle elnök. A teremben és a karzatokon a példátlan érdeklődés miatt moccanni is alig lehetett. Több delegátusnak ülőhely sem jutott s ezért sűrű tömegben lepték el az ülésterem ülőhelyei körül szabadon hagyott területet.

Kína tanácstagsága ellen

A közgyűlés első sorban Kína tanácstagságára vonatkozó kérelme felett döntött. A szavazás kapcsán ötven állam egy-egy képviselője adta le szavazatát.

A szavazatok összeszámlálásakor kint, hogy huszonhét szavazatot Kína újabb tanácstagsága mellett és huszonháromat tanácstagsága ellen adtak le. Kína így

nem kapta meg a szükséges kétharmad többséget és nem lesz tagja az új Népszövetségi Tanácsnak.

Ezután folytatták a főtitkári jelentés általános vitáját. Első felszólaló a finn külügyminiszter, Procop volt, aki az általános leszerelést követelte, amit a világ közvéleménye türelmetlenül sürget.

Beszélt még a döntőbíráskodásról és a Népszövetség gazdasági vonatkozású tevékenységéről is.

Briand monumentális békebeszéde

Breith ir delegátus felszólalása

után általános érdeklődés közepette

Briand, francia külügyminiszter lépett a szónoki emelvényre.

A hosszantartó betegségéből nem régen felépült francia külügyminiszter megjelenését az emelvényen viharos, színni nem akaró taps fogadta.

— Véget kell vetni a háborús összeütközések borzalmas korszakának — mondotta Briand — mert az általános közhangulat elítéli a nemzetközi konfliktusoknak fegyveres elintézését.

Minden erőfeszítést kell a béke megőrzésére és megerősítésére,

mert az emberiségnek ez a legfőbb érdeke.

— A Népszövetség jó munkát végzett a béke megszilárdítása körül s mert a világ elvárja tőle a további haladást, e téren a Népszövetség igyekeznél fog megfellelni feladatának és a hozzája fizűtt várakozásoknak. Legelső ezirányú feladata lesz a nemzetközi areopagnak

a fegyverkezések és a katonai kiadások növelésének megakadályozása

s ennek kapcsán az általános lefegyverkezés fokozatos keresztülvitele.

Briand hatalmas békebeszédének végén annak a reménységének adott kifejezést, hogy a béke nemcsak eszméinek megvalósításával egy

szébb jövő hajnala fog virradni, a mely megacélozza majd a nemzetközi konszolidáció bástyáját.

A közgyűlésen résztvevő hatalmas tömeg színni nem akaró tapsal honorálta a francia külügyminiszter beszédét, amely nyílt tüntetés volt az Európában egyre megnyilvánuló háborús törekvések ellen.

A lett, olasz és a paraguayi delegátusok felszólalásai után a közgyűlés déli egy órakor véget ért.

Külön nemzetközi konferencia a rajna-kérdés megoldására

(London, szept. 10.) A Morning Post genfi tudósítás alapján valószínűnek tartja, hogy Briand a rajnai megszállás likvidálásának ügyében meglepetést tartogat a Népszövetség számára. Genfi politikusok és diplomaták körében

már a közeljövőben jelentős kijelentéseket várnak Briandtól.

A lap megállapítja, hogy Genfben minden háttérbe szorult a rajnai kérdéssel szemben.

A Daily Telegraph szerint küszöbön áll a rajnai megszállásban résztvevő államok delegátusainak külön konferenciája, amit e hét folyamán minden bizonnyal összehívának. Itt

feltétlenül dűlőre viszik a kiürítés kérdését is.

A Times is megerősíti a rajnai megszállók közeli megbeszéléseire vonatkozó híreket.

nek. Ezek boldogan beleegyeztek, hogy az árut Kanadában adják el és Hirsch egy szép napon átvitorlázott az úvjálgba a likörrel és a hamburgi cég megbízottjával. A kolozsváriak, akik a hamburgiakról nem tudtak, költségkímélés céljából Londonban várták visszatérését.

Montrealba érve, a vörös Hirsch eladta a likörszállítmányt és a pénzzel megszökött Newyorkba.

Newyorkba már milliókkal érkezett a kolozsvári vörös ügynök. Hamarosan felismerte a helyzetet és egyedüli jó üzletnek az alkohol csempészését találta. Bandát alakított és miután a kolozsvári likörüzletben megszerezte az alkoholkereskedéshez szükséges gyakorlatot, hamarosan százezrekért szerzett dollárban. Ekkor már az előkelő Carlton-szállóban lakott, hol napi 60 dollárt fizetett apartmanjéért. Löversenyzett, kártyázott és mindenütt szerencse kísért. Egy kolozsvári ismerőse jelen volt egy izben, amikor a vörös Hirsch a Carlton szobájából telefonon felhívott egy boockmacker irodát és 1000 dollárt tett egy lóra. Másfél óra múlva csengett a telefon és a fogadó iroda jelentette, hogy Mrs. Hirsch javára 30000 dollárt könyveltek el, mint löversenygyereményt. Newyorkban ez lett a kolozsvári kis vörös ügynökből. Időközben becsapta ottani társait is, számos csalást követett el és az elmúlt évben, mikor már nagy forró lett a talaj lába alatt, fantasztikus összeggé növekedett vagyonával Párisban tűnt fel.

A vörös Hirsch nem tagadja meg önmagát

Az egykor kicsi kolozsvári svindler nem tagadta meg önmagát Párisban sem. Összeköttetést szerzett Stinnes Hugó fiával, akivel német állami kölcsönjáradékkötvényeket vásárolt össze és hamis bélyegzővel látta el azokat. A kötvények, mint francia állampolgárok tulajdona kerültek beváltásra és a vörös Hirsch és az ifjú Stinnes már kamilliókat dugtak zsebre, amellyel a német államot csapták be.

A fiatal Stinnest letartóztatták. A vörös Hirschnek sikerült most is elmenekülnie az igazságszolgáltatás sujtó keze elől. A kolozsvári Metropolkávéház törzsvendégei pedig, akik újságokból olvasták az egykori ügynököcske kalandjait, elismerőleg bólintanak egyet a hír láttára és asztaltársukhoz fordulva mondogatják:

— A vörös Hirsch nagy svindler volt mindig. De ezse volt neki...

Egy Kolozsvárról elszármazott szélhámos-ügynök karrierje

Hirsch Jenő, a londoni likörszállítmány közvetítője, Stinnes fia bűntársa volt

A kolozsvári „vörös” Hirsch akarta ellopatni a Stinnes bűnügy aktáit

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 10. A Mai Világ tud.) Franciaország, Németország és Ausztria rendőrségeit egy újabb hatalmas kötvényhamisítási bűnügy kiderítése foglalkoztatja, amely előreláthatólag sokkal érdekesebbnek és hatalmasabb méretűnek ígérkezik, mint a Blumenstein-féle kötvénycsalási világbotrány. A nagyarányú szélhámossgot, mint ismeretes, Berlinben fedezték fel és a német államügyészség ez ügyből kifolyólag letartóztatta ifjú Stinnes Hugót, a nagy német iparfejedelem fiát, aki apjához hasonlóan szintén az állam megkárosításával akarta megduzzasztani nagyszámu millióit.

A vizsgálat közel két hete folyik és mint igen érdekes körülményt írták meg ezzel kapcsolatosan a német lapok, hogy a vizsgálóbíró titkárnökét is letartóztatta az ügyészség, mert kiderült, hogy elakart lopni fontos, Stinnesre kompromittáló okmányokat a vizsgálóbíró által lefoglalt irások közül. A német lapok szerint a titkárnököt egy Hirsch Jenő nevű egyén vesztette meg, hogy az aktalopást elkövesse. A vizsgálat adatai szerint ez a Hirsch Stinnesnek párisi ügynöke volt és a rendőrség közözlőlevelét adott ki ellene, melynek különös ismertetőjele rovatában az van feltüntetve: feltűnően vörös.

A „vörös” Hirsch itthagya Kolozsvárt

A Stinnes-ügybe belekeveredett Hirsch Jenő, akit a berlini rendőrség

is „vörös” Hirschnek nevez körözölésében, Kolozsvárról származott el egy nagyarányú szélhámossgot elkövetése után és miután Amerikában is forró lett a lába alatt a talaj, megszökött Newyorkból és Párisba ütötte fel tanyáját, óriási vagyont harácsolva össze.

A kolozsvári vörös Hirsch — mert itt csak ezen a néven ismerték — szerény kis ügynököcske volt és a Metropolkávéház asztalainál kötött gyanus üzleteiből szerezte meg a mindennapra valót. Akik valaha is összeköttetésben voltak vele, mint ravasz, óvatos keskedőt emlegetik, aki valamennyi üzletfelét becsapta. Mikor a háborus konjunkturának végeszakadt, a vörös Hirschre nehéz napok következtek és bizony alig tudta hazavinni estéknként a másnapra való konyhapénzt.

A ravasz Hirsch 1921-ben mentőötletre talált. Románia akkor a legolcsóbb állam volt és minden élelmiszernek és hazai földön készült cikknek nevetségesen csekély ára volt a világpiaci árakhoz képest. Hirsch egy szép napon arra az ötletre jött rá, hogy ha Romániából Angliába likört szállítának, óriási pénzeket lehetne keresni. Miután neki pénze nem volt, hamarosan egy betéti társaságot gründolt, amely ötmillió lejt adott össze a likörüzlet céljaira, a várható milliós haszon reményében.

A betéti társaság megalakult, az árut bevásárolták és Londonba exportálták és a vörös Hirsch, mint a hatal-

mas likörszállítmány londoni plesszirozója, itthagya Kolozsvárt.

Hogyan lehet egy rókáról két bört lehozni, avagy a vörös Hirsch Newyorkba szökhik

Mielőtt a szállítmány Londonba elindult volna, Hirsch meg akarta keresni az utiköltségét és ezért eladott az Albina-bank áruaktárának egy vagon zománcédenyét. Míkor a bank átvette az édenyeket, akkor a vörös Hirsch már Londonban volt és ez volt a szerencséje. Ugyanis a vagon zománcédenyéről az átvétel után kiderült, hogy édenynek nem édeny, de annál rozsdásabb ócskavas.

Mialatt az Albina áruaktára Hirsch hazajövetelére várakozott, addig Hirsch Londonban kintűnően érezte magát a likörös betéti társaság költségén. Londonban hetekig tartózkodott a betéti társaság több tagjával, akiket az orruknál fogva vezetett. Időközben Hirsch eladta a likört egy hamburgi szállítási cégnek, azzal, hogy Kanadába kész vevők vannak és szíveségből ott rökjön el is helyezi számukra a likörszállítmányt. Hirsch a hamburgi cégnek hamis kötleveleket mutatott és az óvatos németek beugrottak és kifizették a likörért járó milliókat. Hirsch ugyanezt a mesét elmondotta a likörüzlet kolozsvári finanszírozóinak is, azzal a különbséggel, hogy diszkrétan elhallgatja, hogy az árut egyszer eladta már egy hamburgi cég-

Szereti-e a gyermekét?

|| akkor

Siposnál

vegyen neki harisnyát, kötött mellényt és az egész iskola idényre megszabadult a gondjaitól!

Szereti-e saját magát?

|| akkor Siposnál vegyen magának és hozzátartozóinak harisnyát, kötött mellényt, pulóvert, keztyűt, uri- és női divatcikkeket, csipkét, szallagot, fehérneműt alsótricot ruházatot és mindegyikét róvid árul. Vidékről levélileg is rendelhet. Meg nem felelőért a pénzt is visszaadja

SIPOS

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8. sz. Telefonszám 720

Diplomáciai eljárás indult meg Aichorn Richard magyar konzuli főigazgató koporsójának felbontása miatt

(Oradea-Nagyvárad, szept. 10.) Megírta a Mai Világ, hogy Aichorn Richard kolozsvári magyar konzulátusi főigazgató holttestét szállító koporsót a borsi vámnál felnyitotta Gavra vámfőnök. Ebben az ügyben érdekes, újabb fordulat következett be, amennyiben az incidens miatt diplomáciai eljárás indult meg Magyarország és Románia között. Mindkét ország bizottságot nevez ki az ügy kivizsgálására és a vizsgálat a borsi vámnál fog lefolyni.

A Mai Világ munkatársa beszélgetést folytatott Gavra vámfőnökkel, aki felnyitotta Aichorn Richard koporsóját. Gavra vámfőnök a következőket mondotta:

— Tény az, hogy a koporsó felnyitási ügyben diplomáciai eljárás indult, de komoly eljárás nem lehet belőle, miután Aichorn Richard koporsója nem volt diplomáciai pe-

eséttel ellátva. A koporsót a kolozsvári egészségügyi hatóságok bizonyítványával szállították csupán, úgyhogy hivatalosan nem vehettem tudomásul, hogy az diplomáciai személy holttestét tartalmazza.

— Miután a koporsót felbontottam, hullaszagot éreztem, mert az egészségügyi szabályzatok által előírt pléháda, amely a holttestet tartalmazza, — nem volt szabályszerűen leolmozva. Az egészségügyi szabályok szerint a holttestet a legközelebbi község temetőjében el kellett volna temettetnem. Ezt azonban nem tettem meg, habár jogom meg lett volna hozzá, miután magánaton a koporsó felbontása után értesültem arról, hogy kinek a személyéről van szó és így tehát hibámul legfeljebb csak ezt az udvariassági tényt lehetne felhozni.

annak súlyát és tekintélyét a kormány számításán kívül ne hagyhas- sa. A kormány jelenleg csak a gyáripart dédelgeti,

a kézműparosok pedig nap- nap után mennek tönkre.

Rátér az iparos hitelszövetkezetek kérdésére is, amelynek megszerve- zése szintén egyik legégetőbb szük- sége a kéziparosságnak, ha egysz- tálni akarnak. Kulturális szempont- ból is fejleszteni és szervezni kell a kéziparosságot, különösen a szak- tanfolyamok minél sűrűbb bevezet- tése által, hogy iparunk haladjon és fejlődjön.

A tanulók oktatását is más irányba kell terelni,

mert jelenleg a tanodiskolákban csak a román nyelv elsajátítását kény- szerítik a tanulókra, de szakmai oktatásban egyáltalában nem része- sülnék a gyerekek.

Reinhardt Gyula értékes előadá- sát a közgyűlés óriási lelkesedés- sel hallgatta végig, amely után el- sőnek Szabó Béni szólalt fel és csat- lakozott az előadóhoz. Ezenkívül még Siminescu Martin Nagyvárad, Beese Lajos Barót, Bustya Béni Marosvásárhely, Bíró József Csík- szereda, Bustya Lajos Marosvásár- hely, Petre Bálint Székelykeresz- tur, Szabó Gyula Székelyudvar- hely, Aldea János Brassó, Fritz Finc Brassó, Gyarmathy István Székelyudvarhely, Rezik József Székelyudvarhely és Lukács József Kézdivásárhely, szölkak a kérdés- hez.

A kisipar sérelmei

A kisipari sérelmekről Moskovitz Izidor Arad tartott előadást. Rámu- tatott arra, hogy a kisiparosság adókban, taxákban, iskolaügyek- ben, spekulatív törvényben, hitelügyek- ben, vámkérdésben stb. mennyi megrövidítést és milyen magas fo- ku nyomást kénytelen elszenvedni.

E kérdés vitájában elsőnek Maur János Székelyudvarhely vesz részt, aki határozati javaslatot terjeszt elő, az adóügyek megreformálásá- ra. A közgyűlés eme határozati ja- vaslatot el is fogadja. Ipó János Marosvásárhely, a vásári sérelmei-

ket tárgyalja. Ezenkívül még Ti- már József Sepsiszentgyörgy és Si- minescu szólaltak fel.

Az új tisztikar

Végül a tisztújításra került a sor. Zima Tibor előterjeszti a kandidá- tió bizottság névsorát, amelynek alap- ján ügyvezető elnöknek egyhangu- lag újból Reinhardt Gyulát válassz- tották meg 3 évre. Társelnökök let- tek egyhangúlag Olariu János Arad, Szabó Béni Brassó, Siminescu Mar- tin Nagyvárad, Bustya Lajos Ma- rosvásárhely, Szűcs Kálmán Szat- már. Pénztárnok Bakács Miklós, a szimvizsgáló bizottság tagjai: Glück József, Assel Károly, Weil Károly és Frintz József lettek. Választma- nyi tagok: Marita György Arad, Moskovits Izidor Arad, Ritz Albert Marosvásárhely, Gyarmathy István Székelyudvarhely, Igna György Déva, Kerekes István Szatmár, Al- dea János Brassó, Fritz Finc Bras- só, Csibi János Gergyószentmiklós, Lurer Gyula Sepsiszentgyörgy, Trá- ger Lajos Nagybánya, Kenéz Fe- renc Szatmár, Keresztesi Kálmán Borosjenő, Hollinger Peter Temes- vár és Dalijek János Kolozsvár.

Az impozáns gyűlés Reinhardt Gyula és Zima Tibor zárószavaival ért véget délután 3 órakor, amit közeledő követett az ipartestület nagytérmeiben.

Nem sikerült Liapcseffnek kormányt alakítani

(Szófia, szept. 10.) Liapcseff ka- binetalakítási kísérlete meghiúsult és a volt miniszterelnök visszaadta megbízatását a királynak.

Jugoszlávia és Görögország rendezik függő ügyeiket

(Belgrád, szept. 10.) A Politika értesülései szerint Genfben fontos tanácskozások folynak Görög- ország és Jugoszlávia között a két ország összes függő ügyeinek ren- dezésére. E tárgyalásokat rövide- sen folytatni fogják Athénben vagy Belgrádban.

Impozáns keretek közt folyt le a kisipa- rosok gergyószentmiklósi nagygyűlése

Kulturális szempontból is fejleszteni kell a kézműiparos- ságot — Az iparosságnak olyan erőt kell képviselnie, hogy a kormány sem hagyhas- sa számításán kívül

(Gergyószentmiklós, szept. 10.) Vasárnap délelőtt tartotta Gergyó- szentmiklóson nagygyűlést Erdély kisiparossága, az ipartestület szé- házának tágas udvarán. A közgyű- lést megelőzőleg szombaton Maros- vásárhelyen, Kézdivásárhelyen, Csíkszeredán és Székelyudvarhe- lyen kerületi gyűléseket tartottak az Ipartestületek Országos Szövet- ségének kiküldöttjei vezetése alatt.

Marosvásárhelyen Reinhardt Gyu- la szövetségi ügyvezető elnök, Kéz- divásárhelyen Zima Tibor dr. el- nök, Csíkszeredában Szabó Béni, a brassói ipartestület elnöke, Székely- udvarhelyen pedig Siminescu Mar- tin nagyváradai ipartestületi elnök képviselték a szövetséget. A kerü- leti gyűlések általában a nagygyű- lést készítették elő, amely teljes si- kerrel is járt, mert a Székelyföld összes ipartestületei és ipartarsula- tai egyhangúlag csatlakoztak a központi szervezethez.

A vasárnapi közgyűlésre már szombaton este megérkezett Gyer- gyószentmiklósról a kiküldöttek nagy serege. Erdély és Bánság min- den számottevő városának kikül- döttjei megjelentek az iparosok nagygyűlésén, úgyhogy a résztve- vők száma elérte az ezret. Délelőtt tíz óra előtt pár perccel az elnöki emelvényen megjelent Zima Tibor elnök, Reinhardt Gyula ügyvezető elnök, dr. Benke Antal gergyó- szentmiklósi polgármester, Bustya László, Sztupjár Samu szövetségi igazgató, Szabó Béni, Csibi János gergyói testületi elnök, Colta Sa- lamon főszolgabíró, Ritz Antal (Ma- rosvásárhely), Bakács Miksa (Arad) Siminescu Martin nagyváradai ipar- testületi elnök és Moskovits Izidor (Arad). Ezenkívül jelen volt László Dezső dr. csíki képviselő is.

Zima Tibor dr. elnök pont 10 óra- kor nyitja meg a gyűlést és üdvözlí dr. Benke Antal polgármestert, dr. László Dezső képviselőt, dr. Hans Guth főtitkárt, a vendéglátó gyer-

gyói ipartestületet és az összes részt- vevőket. Rámutat az Ipartestületek Szövetségének fontos szerepére és hivatására, amelynek keretei kö- zött Románia összes kisiparosainak tömörülni kell.

Benke Antal dr. polgármester üdvözlí a vendégeket és rámutat arra, hogy

a kézműiparosság érdekeit az államnak is támogatnia kell helyes irányzatú iparpolitiká- val.

Csibi János gergyószentmiklósi társulati elnök szintén a vendége- ket üdvözlí.

Ezután dr. Hans Guth emelke- dett szólásra, aki előbb német, majd magyar nyelven adta át a né- met szövetség üdvözlét.

Dr. László Dezső képviselő ígé- retet tesz, hogy a magyar parlamen- ti csoport mindenben támogatni fog ja a kisiparosok érdekeit.

Ezután Sztupjár Samu szövetsé- gi igazgató teszi meg évi jelentését a szövetség működéséről, továbbá be- terjeszti a pénztári jelentést és a jövő évi költségvetést. E jelenté- sek körül nagyobb vita folyt le, a melyben dr. Hans Guth, Nagy Já- nos (Székelyudvarhely), Bálinth Lajos (Marosvásárhely), Csiky Já- nos felszólalók vesznek részt. A köz- gyűlés a vita lezárása után az igaz- gató jelentéseit tudomásul veszi, azt elfogadja és felmentvényét megadja a szimvizsgáló bizottsá- gnak és a pénztárnoknak is.

Az iparosságnak olyan erőt kell képviselnie, hogy ennek súlyát a kormány számítá- son kívül ne hagyhas- sa

Ezután Reinhardt Gyula ügyve- zető elnök tartotta meg értékes elő- adását a gazdasági, kulturális és jóléti intézmények megszervezésé- ről. Rávilágít arra, hogy Erdély és Bánság iparosságának olyan erőt és egységet kell képviselnie, hogy

Megnyílt a „Record“-sörcsarnok

Clujon, Strada Iulia Maniu

(volt Szentegyház-utca)

3. SZ. A.

A

„Record“-sörcsarnokban kizárólag

a Temesvári Sörfőzde

Record-Special

és

English Porter

sőrei kerülnek csapolásra!

Esténként Puskás Béla zenekara hangversenyez.

Elsőrendű konyha! Uradalmi borok! Szolid kiszolgálás!

Draga masina szerdán
Draga masina esütörtökön,
Draga masina pénteken,
Draga masina szombaton,
Draga masina vasárnap.
Eredeti orosz kórssal és balalajka kísérettel.
A
Corso Filmszínházban
Marsékelten felelmei helyarákkal. Szabad és kedvezményes jegyek nem érvényesek!

HIREK

— Az új magyar miniszterek letették az esküt. Budapestről jelentik: Wekerle Sándor, az új pénzügyminiszter és Bud János közgazdasági miniszter ma letették a hivatali esküt. Az ünnepélyes aktusra alabárdos testőrség vonult a királyi palota elé, melynek szertartás-termében folyt le az eskütétel. Az eskütétel után a kormányzó magánkijelölésén fogadta Vass József helyettes miniszterelnököt, Bud János közgazdasági minisztert és Wekerle Sándor pénzügyminisztert. Wekerle kihallgatása egy óra hosszat tartott.

— Meghalt gróf Brockdorf-Rantzau, Németország moszkvai követe. Berlinből jelentik: Brockdorf-Rantzau gróf, Németország moszkvai követe tegnap Berlinben, 60 éves korában szívizél-

Tizenkét halottja és harminc sebesülte van a lundenburgi vasúti katasztrófának

(Bécs, szeptember 10. Saját tud.) Prágai távirati jelentés szerint ma délután Lundenburg cseh állomás vasúti kizárójánál vasúti szerencsétlenség történt.

Hibás váltóállítás következtében a prágai gyorsvonat összeütközött egy szembejövő személyvonattal.

Első jelentések tizenkét halott és harminc sebesültről tudnak. A két vonat mozdonya használatlanra össze-

rongálódott s öt személykocsi súlyosan megsérült és részben összezúzódott.

Bécsből segélyvonatot indítottak utba a szerencsétlenség színhelyére.

Estére megérkezett a hivatalos vizsgálóbizottság is és repülőgépen a cseh közlekedési miniszter.

Ujabb jelentés szerint negyven sebesültet és tizenhat halottat szedtek ki a kocsik romjai közül. A közlekedést át-szállással bonyolítják le.

— Einstein súlyosan megbetegedett. Berlinből jelentik: A Wolff távirati irodának jelentik Lübeckből, hogy Einstein Albert, a világhírű fizikus egyik barátjának Lübeck közelében levő falusi nyaralójában súlyosan megbetegedett. A nagynevű tudós szívbaja vette elő s állapota aggodalomra ad okot. Einstein betegségének beálltáig új könyvén dolgozott, amelyet a jövő évben szándékozott közre adni.

— A svéd trónörökös autója elütött egy leányt. Stokholmból jelentik: A svéd trónörökös autójával tegnap Filpstadban elgázolt egy fiatal leányt. A hercegre, akinek nincs hajtsági igazolványa, súlyos büntetés vár, mert a svéd közjog szerint az uralkodó család tagjai nem élveznek kivételes bánásmódot és büntetelményekre a polgári büntetőtörvénykönyv paragrafusait alkalmazzák.

— Hatvan kommunistát tartóztattak le Róma környékén. Rómából jelentik: A rendőrség a Róma környéki falvakban razziát tartott,

amelynek során 60 kommunistát tartóztattak le. Gauzanóban egy titkos nyomdát fedeztek fel a rendőrség, hol 10000 kész röpiratot foglaltak le. A letartóztatottak közül negyvenhatot száműzték. Tizen-négy kommunistát pedig a rendkivüli bíróság elé állítanak.

— Byrd expedíciója rövidesen elindul a délsarkra. Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda newyorki jelentése szerint Byrd kapitány délsarki expedíciójának előkészületei gyors tempóban haladnak előre. Az expedíció két évre visz magával élelmiszert és egész hatalmas könyvtárat is. Byrd az Akadémiától olyan fényképezőgépet kapott az utra ajándékba, amelynek sextansa automatikusan jelzi a felvételemezen is a felvett kép földrajzi hosszúsági és szélességi fokait.

— Szerencsétlenség áldozata lett a leghíresebb angol léghajóvezető. Londonból jelentik: Spencer, a híres angol léghajóvezető tegnap délután felmászott egy hatemeletes

ház tetejére, hogy lehozzon egy fennakadt léggömböt, amelynek kosarában fia ült. Az elrepedt ballonból kiáradó gáz elkábította Spencert, aki lezuhant a tetőről és szörnyethalt. Spencer egyike volt a leghíresebb angol léghajóvezetőknek és életében 528 sikert ért el ejtőernyőugrást csinált.

* LAPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

Felhívás!

Beiratás alkalmával egyidejűleg kesesse fel a Strada Reg. Maria 7. szám alatt a régi

DICK

üzletben megnyitott Partie Áruházat, hol intézeti kék- és pepitaszövet, kötényelők, fehérnemű és ágynemű, vászon, törülköző, zephir, paplan, barchend, flanel és minden egyéb ruházati cikket

a régi olcsó árban szerezheti be legelőngősebben.

Tisztelettel

Partie Áruház
Strada Regina Maria

7

Hirdessen
a Mai Világ-ban

R Á T K A Y M Á R T O N

12 (szerda) Aranyhattyu a budapesti Király Színház legnép- 14 (péntek) Árvácska
13 (csüt.) Hivatalnok urak szerübb művésze fellép Kolozsvárott: 16 (szombat) Drótostót

hülésben meghalt. Brockdorf-Rantzau a német politikai és diplomáciai élet egyik kimagasló egyénisége volt. 1919-ben a Scheidemann kormányban volt külügyminiszter, a kormány azonban a versaillesi szerződést nem volt hajlandó aláírni s a kormánnyal együtt Brockdorf-Rantzau is visszalépett a birodalom kormányzásától. 1922-ben a német-orosz gazdasági kapcsolatok visszaállítása után moszkvai követté nevezték ki, amely fontos pozícióban most bekövetkezett haláláig dolgozott. Elhunyt alkalmából Stresemann német külügyminiszter Brockdorf-Rantzau fivéréhez intézett részvétlívratában pótolhatatlannak mondja azt az irt, amit a nagyképzettségű és széles látókörű politikai koncepciója államférfi maga után hagy. Részvétlívratokat küldött a gyászoló családnak Hindenburg köztársasági elnök és Hermann Müller Frankén kancellár is. A szovjet külügyi népbiztosának részvétét a moszkvai német követségen fejezték ki.

— Megnyitott a budapesti orvoskongresszus. Budapestről jelentik: Az országos orvoskongresszus ülését Csilléry András dr. elnök nyitotta meg. A kormány képviselőtében ott volt a kongresszus megnyitására Solt Károly államtitkár, a főváros képviselőjében Sipőcz Jenő polgármester. Az elnöki megnyitó után a megjelent hatóság vezetői üdvözölték a kongresszus üléséhez. Ezután a napirendre került a sor. Este a főváros a kongresszus valamennyi tagját a Gellért szállóban vendégül látta banketten.

— Tömeges munkáselbocsátások a kolozsvári gyúfagyárnál. A kolozsvári gyúfagyár igazgatósága minden előzetes felmondás nélkül ma reggel 37 munkást bocsátott el. A gyúfagyári munkások szervezete nevében Munteanu és Binder titkárok intervenáltak a gyár igazgatóságánál, de minden eredmény nélkül. A munkások az esetet bejelentették a kolozsvári munkügyi felügyelőségnek, valamint a gyufamonopólium bukaresti vezérigazgatóságánál. Szakszervezeti körök állítása szerint a munkáselbocsátás oka az, hogy a gyár igazgatósága megakart a bosszulni magát, amiért a munkások szakszervezetet alakítottak.

— Pola Negrit baleset érte. Párisból jelentik: Pola Negri ismert filmszínésznő tegnap lovaglás közben szerencsétlenül járt. Páris közelében lova egy gépkocsitól megijedt s Pola Negrit levetette hátáról. A filmszínésznő súlyos zúzódásokat szenvedett, úgy, hogy kórházba szállították.

— Ma döntött a kolozsvári városi tanács a városházi tisztviselők ügyében. A kolozsvári városi tanács ma délelőn ülést tartott, melyen döntött a városházi tisztviselők ügyében. A városi tanács egyetlen tisztviselőt sem bocsát el, hanem valamennyit elhelyezi részint a megüresedett állásokban, a városi üzemeknél és részint pedig az újonnan kreált ügyosztályoknál. Szá-

mos tisztviselőt az elhelyezések körül sérelem ért, amennyiben alacsonyabb fizetési osztályba kerültek. Az állandó választmány a kora délutáni órákban egybehívta a tisztviselőket és jelenlétükben revidálta az elhelyezéseket. Azoknak a tisztviselőknek pedig, akiket még így is sérelem ért, ígéretet tettek a sérelmek orvoslására.

— Kigyuladt London földalatti telefonhálózata. Londonból jelentik: Az elmúlt éjjel kigyuladt Londonban a földalatti telefonkábel. A gázmaszkokkal ellátott tűzoltók behatoltak a vezeték csatornáiba és óriási erőfeszítéssel eloltották a tüzet. Ezerkétszáz telefonvezeték, köztük az angol parlamenté is,

Üveg-udvar

ESCHER

Üveg-udvar

C L U J

Karlsbadi	Alpacea	Karlsbadi
Ebédlőszerviz	Evőeszköz	Kávészerviz
6 szem.	6 szem.	6 szem.
L. 780°-	L. 260°-	L. 960°-

Egy viszontbiztosító intézetről

Látogatás a kolozsvári America biztosítónál

(Cluj, szept. 10.) Az America Első Biztosító Társaság clujli igazgatósága Monostori-ut 82. számú irodájában felvesz biztosításokat a hivatalos órák alatt, bármely életkorig orvosi vizsgálat nélkül 1200 lej befizetési díj és halálesetenként 100 lej hozzájárulás fizetése mellett.

Aktuálisnak tartottuk felkeresni az America-t, amely köztudomás szerint is nagyszámu üzletféllel rendelkezik s ujabban bevezette az ugynevezett amortizment sorsolásokat, amelyekkel népszerűségét kétségtelenül fokozta. Az America irodájában Crăciunas vezérigazgató fogad és kérdéseinkre a következőket mondja:

— Nagyon szívesen szolgálok bármilyen felvilágosítással, sőt azt akarom, hogy mindenki könyveinkből szerezzen meggyőződést arról, hogy mi teljesítjük a vállalt kötelezettségeket és nem lehet minket egy kalap alá vonni például a regátban megbukott házasságbiztosító intézettel. Anélkül, hogy valaha is más intézeteket kritizálnék, egyéni véleményemnek adok kifejezést akkor, amikor azt mondom, hogy az ilyen intézetek nem is működhetnek sokáig. Aki házasságra köt biztosítást, az nyilván házasodni is akar s hat hónap múlva holtbiztossággal esedékes lesz minimális befizetésével szemben a százezerlejes követelése. Ezzel szemben mi életbiztosítást csinálunk, amelynek kimenetele nem az ember szabad akaratától függ, amelyre lehet spekulálni, de nem építeni...

— Tessék megnézni: eddig 14.392 biztosítást kötöttünk, de ehhez még husz százalékot számíthatunk, mert sok kötvényen férj és feleség együtt van biztosítva. A csoportok ezeröttszázadosok. Eddig kétszázötvenen felüli halálesetért fizettünk. Az átlagos összeg, melyet a biztosított kapott 60—65.000 lej volt — mindekor a kötvény rendelkezései szerint fizettünk — és pedig a haláleset igazolásakor azonnal 10.000 lej, a többi ráeső összeget 90 napon belül. Azt is közölhetem, hogy 4000 lejen felül még senki sem fizetett többet hozzájárulást. De mi, akik részvénytársasági alapon működünk, harmincöt százalékot tartálékolunk, melyek előkelő pénzintézeteknél vannak elhelyezve. A tartálékolás azt szolgálja, hogy azok, akik a kötvény szerint megállapítva bizonyos időn túl már nem kötelezők a száz lejeget hozzájárulás címen fizetni, szintén kiélegethetők legyenek teljes 100.000 lejjel. S erre meglegyen a kellő fedezet.

— Még szolgálhatok néhány adattal, folytatta a vezérigazgató. Tessék a mi irodánkat megnézni. Huszonöt tisztviselőt foglalkoztatunk, a központban, de az országban mindenütt vannak vezér- és főügynökségeink, szóval egy esomó embernek adunk kenyeret. Az intézet egy éve áll fenn s kifizettünk ügynöki díjakban, jutalékokban több mint 7 millió lejt, valamint a biztosítóknak előleget 2.800.000 lejt és végleges kifizetésekre 3.200.000 lejt, amortizment biztosításokra sorsolás útján jul. 30-án, aug. 15. és 30-án, tehát egy hónap alatt fizettünk 1 kötvényre

25—25.000 lejt és 10 kötvényre 10—10.000 lejt, összesen 15 kötvényre 300.000 lejt.

— Nyugodtan mondhatom, hogy van morális alapja a vállalkozásnak, mert a szegényebb néposztály jól jön ki, ha biztosít. Haláleset alkalmával azonnal pénzhez jut, azután pedig megkapja a kötvény rendelkezései szerint neki járó összeget. Nem szabad elfeledni azt a szempontot sem, hogy ezekkel a biztosításokkal az öregek, akiket biztosítanak, megbecsüléshez jutnak, nem tekintik őket tehernek, mert ott van az a tudat, hogy gondoskodásukért kárpótolva lesznek.

— Nekem az volt a célom az intézet létesítésekor, hogy reális befektetés mellett embereket foglalkoztassak, másokon segítsek, ami — nyugodtan mondhatom — teljes mértékben sikerült is. Ma mindenütt tudják, hogy a vállalt kötelezettségeinknek eleget teszünk, mert olyasmire vállalkoztunk, ami emberileg teljesíthető.

— Tudnék sok esetet felhozni, hogy a dolog erkölcsi részére világítsak rá. Családok öreg tehetetlen embereket, koldusokat biztosítottak be s magukhoz vették ennek fejében az illetőt. Az öreg, elhagyott ember is jól jött ki a gondoskodással, de nem fizetett rá az illető sem...

— Ezeket a szempontokat mérlegelni kell, amikor egy ilyen intézetet megbirálunk. Egyébként mi álljuk a kritikát. Az a fontos, hogy minden irányu kötelezettségünknek eleget tettünk.

A vezérigazgató megmutatta ezután a működési engedélyt, melyet a miniszttertanács 1664. szám alatt engedélyezett.

Az 1928. augusztus 30-iki amortizment huzásán az alábbiak nyertek:

1. Nro: pol. 77. Nemes Károlyné din Turda	25.000 lej
2. Nro: pol. 15030. Maxim Péter din Cornea	10.000 lej.
3. Nro: pol. 8138. Iuliu Florea din Resita	25.000 lej.
4. Nro: pol. 14228. Budian Ana din Turda	10.000 lej.
5. Nro: pol. 15173. Galis Petru din Farcashaza	10.000 lej.
6. Nro: pol. 12424. Kerekes Albert din Dej	10.000 lej.
7. Nro: pol. 8143. Miszti Lajos din Baia-Mare	10.000 lej.
1. Maier Marici sz. Hurubi Mária dévai lakos kapott 10.000 lejt, a 100.000 lej tizszázalékát.	
2. Juhász János és Máté Ferenc bánffy-hunyadi lakosok	10.000
3. Dobosy Alexandru Cluj lakos	10.000
4. Sipos Vasilie Huedin	10.000
5. Juhász Péter	10.000
6. Csüdöm György Huedin	10.000
7. Botu Tóth Ferenc	10.000

A leghíresebb eredeti angol

Leonhardt-toll

dobozonként 144 darab,
reklámára darabonként

98 lei

Utánvétellel
azonnal szállítja

LEPAGE

papirkereskedés, CLUJ

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedne 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Házasodni óhajtok vidéki ügyvéd. Intelligens, solid, hozománnyal rendelkező, keresztény urilányok, özvegy vagy elvált asszonyok ajánlatát kérem: „Komoly szándék” jellegre a kiadóra.

Olasz eladó nagy telek Szántó-uccába Kis családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődni Györgyalvi-ut 23., Lukácsnál.

Főtérrel pár lépésnyire gyönyörű szép szoba, fürdőszobával; ugyanott irodának vagy orvosi rendelőnek alkalmas három szoba azonnalra kiadó. Bővebbet Mester-ucca (Strada Bob) 2., a házfelügyelőnél.

Női- és férfi télikabátok! Női- és férfi ruhák! Gumiköpenyek, bőrkabátok, fű ruhák óriás választékban, legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása, Park Áruház, Malom-ucca 6.

Pinczehelyiség, száraz, padozva és villanyvilágítással, Széchenyi-tér 6. szám alatt kiadó.

Lakótársnőt keresek csinosan butorozott szobába, fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban.

Román, angol, francia, német, magyar, orosz, szláv stb. fordítások. — Levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító-iroda, Str. Raliu (v. Kötő-ucca) 2. szám. Telefon 831.

Egy házasság telek olcsón eladó azonnal beköltözhető. Kisfaludi-ucca 8.

Csokónál friss és izletes torták, sütemények kaphatók. Főtér 12. (udvarban).

A „Nerva” Sanatórium R.-T.

a sanatórium irányításában teljesen jártas

ORVOST KERES

Ajánlatok a sanatórium vezetéséhez intézendők. Cluj, Strada Regala (volt Majális-ut).

TUNGSRAM RÁDIÓCSŐ

CSAK 8 NAPIG!

Mindenféle

CIPŐK

rendkívül olcsó árak mellett lesznek elárulva

FRIEDMANN

cipőüzletben Cluj, Főtér 9. szám (Volt Batta-helyiség)

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főtér 29.

Sürgőnycim: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11—98, 11—99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Megnyílt

ujonnan átalakítva

Diamanstein Lázár női és férfi konfekció üzlete!

Elegáns női köpönyegek, kész és rendelés után férfiruhák kaphatók.

Nagy választék női szőrmebundákban

Valódi női szőrmebunda	7500 Lei
Elegáns női köpeny, szőrmével	2500 Lei
Divatos trenschcot	1750 Lei
Finom plüssköpeny, szőrmével	4000 Lei
Leányka köpeny	1350 Lei

ÉRTESITEM

a nagyérdemű vásárló közönséget, hogy párisi és londoni bevásárlási utamról visszaérkeztem és a legújabb

téli- és őszi divatujdonságokat

beszereztem. Raktárba érkeztek angol, francia kabát- és kosztümszövetek, ruha kaschák divatselymek és Scharmouzek. **Férfi öltöny- és kabátszövetek** dúsz választékban.

Külön osztály szőnyegek, függönyök, garnitúrák és butorkelmékben.

Kérem kirakataim szíves megtekintését

SZABÓ JENŐ

CLUJ, TELEFON: 4-79

SPORTVILÁG

A Ferencváros hatalmas küzdelem után Bécsben megverte az Admirát

A magyar bajnokcsapat lett a közép-európai kupa favoritja — Ferencváros-Admirát 2:1 (1:1)

(Bécs, szept. 10. A Mai Világ tud.)

A magyar bajnokcsapat beváltotta a szerepléséhez fűzött reményeket és a saját otthonában verte meg a győzelemre készült Admirát. A minimális magyar győzelem nem igaz tükrözte a játéknak, mert a magyar csapat gólokkal volt jobb ellenfelénél, amely alig tudta a játékot a magyar kapu elé terelni.

A Hone Wante pályán irtózatossághoz folyt le a két csapat kupamérkőzése és mintegy huszezer főnyi közönség biztatta kedvenc csapatát a győzelemre. Am a magyar csapatot ezuttal megkímélte immár hagyományos balszerencséje és győzelme az első perctől végig holt bizonyos volt.

A vezető gólt Turai bombájából már a harmadik percben a magyar csapat szerzi meg. A gyors eredmény után a magyar csapat hatalmas tempót diktál és valósággal a kapujához szegzi a meglepett bécsieket. A kiváló bécsi kapusnak, Franzlnek minden pillanatban alkalma van tudását bizonygatni és Franzl állja is az ostromot és csodás védéssel mindent ment. Az első negyedóra után végre a bécsiek is fellelékenek és néhány támadást vezetnek a magyar kapu ellen, amelyek eredményeképp Siegl védhetetlen lövéssel ki is egyenlít.

A második félidőben mindkét csapat irtózatossághoz fog, hogy a győzelmet jelentő gólt megszerze. A gyilkos iramot azonban a Ferencvárosi csapat bírja jobban, támadást, támadásra vezet az Admirát kapu ellen, de akcióját csak a 21. percben kíséri siker, amikor is Komut ideális beadását Takács II. hatalmas erejű lövéssel góllá értékesíti.

Az Admirát most kétségbeesetten küzd a kiegyenlítésért, de hiába. A játék egyre durvább lesz és amikor a fiatal magyar half Berkessy, a váradia volt játékos, a

játék izgalmában kézzel állítja meg az épen kiszökni készülő Siegl, hatalmas botrány tör ki. Egy néző beront a pályára, utána még jónéhányan és a rendőrök alig tudják megmenteni a magyar játékost. Az utolsó percben a bécsiek egy ofszajd gólt is érnek el, amit a korrektül bírskodó cseh Schurnaer nem ad meg.

A Ferencváros nagyszerű bécsi győzelmével a közép-európai kupa legjogosabb aspiránsa lett.

A magyar profibajnokság vasárnap eredményei:

Hungária-Bástya 1:1 (1:1). A szegediek a múlt vasárnapi vereségüket jóváteendő, hatalmas tűzzel küzdenek és bár a Hungária éri el a vezetőgólt, már 10. percben Molnár révén, még az első félidőben sikerül kiegyenliteniök. A szegedi védelem mindent elkövet, hogy a Hungáriát megakadályozza góllövésében és sikerül is a játékot eldöntetlenre kihuzniok.

Nemzeti-Ujpest 2:1 (1:0). A fiatal játékosokból álló Nemzetiék megérdemelt győzelmet arattak Ujpest felett, amely a múlt héten eldöntetlenre végzett a bajnokcsapat Ferencvárossal. Ujpest durván és kapkodón játszott. A második félidőben a bíró 11-esít is ítél ellenük, amit a nagyszerűen játszó nemzeti centerhalf Volentik kapufának lött.

Lehring Győze Budapesti Lehel-bajnokságát. A nagyszerű magyar bajnok a most lezajlott egyes torniszbajnokság döntőjében 7:5, 6:4 és 6:4-re verte Péterit és így ismét megnyerte a magyar bajnokságot.

Barsy 49 mp.-re futotta a 400 métert. A vasárnap előző Budapesti bajnoki atlétikai viadalon Barsy a 400 méteres síkfutásban egytized másodperccel javított a 1923-ban felállított rekordját. Ideje nemzetközi viszonylatban is pompás.

A Marosvásárhelyi SE minimális gólkülönbséggel legyőzte a fölényben játszó Haggibbort

MSE-Haggibbor 2:1 (1:1)

(Cluj-Kolozsvár, szept. 11. A Mai Világ tud.) Hatalmas közönséget vonzott a városi pályára az MSE-Haggibbor revánsmérkőzés. Bár a Haggibbor játszotta a szebb futballt, mégsem sikerült revánst venni a gyors és lelkes, de szürkén játszó vásárhelyi együttes felett és a mérkőzést 1:1 arányu félidő után 2:1-re elvesztette. Különösen az első félidőben volt a kolozsvári csapat nagy fölényben, úgyhogy az MSE-t alig engedte szóhoz jutni. Ennek dacára a vezetést egy kapuelőtti kavargásból mégis a vásárhelyiek érik el Köpeczy góljával. A Haggibbor fokozza a tempót és rövidesen sikerül is Szilágyi révén kiegyenliteni.

A második félidőben az MSE támadásai egyre sűrűbbek és bár a Haggibbor sorozatos akciókkal egyre az ellenfél kapuját veszélyezteti, mégis

Csoma révén a 35. percben a vásárhelyiek szerzik meg a vezető és egyben győztes gólt. A vásárhelyiek legjobb embere Armanko kapus volt, aki több biztos góltól mentette meg csapatát, bekkjeik is megfelelték, különösen Páll, a halvesorban Csizsár volt kitűnő, míg István és Köpeczy voltak a csatársor legjobbjai. A Haggibborban minden dicseretet megérdemelt a halvesor. A második félidőben ugyan a bizonytalan hátvédek miatt kifulladás, mégis teljesítményük elsőrangú. A csatársorban viszont csak Szilágyi és Tulpi elégitettek ki. Mihály kapus néhány szép védéssel vált meg ki. A vereséget a Haggibbor nem érdemelte meg, a mutatott játék alapján eldöntetlen kellett volna legyen az eredmény. Kitűnő bíró volt Seliceanu Gerely.

Kolozsvári céges csapatok mérkőzései:

Rózsa drogueria-Drogulsta válogatott 2:0 (1:0). Bemutatkozó mérkőzés, amelyet megérdemelten nyert meg a Rózsa-csapat Butyka és Szabó Hédi góljaival. Bíró dr. Hirsch.

Szabó Jenő, „Golya” áruház 2:1 (1:0). Dusák és Deák, a Szabó Jenő áruház góllövői, míg a „Golyák” részéről Csekme szepit. Megérdemelt győzelem. Bíró dr. Hirsch Elemér.

Morvai Vilmos cég-Ekszerészek 3:2 (0:1). Bíró Gál. Góllövők Kozma (2), Lebovits, illetve Komlósi (2).

VIDÉKI EREDMÉNYEK:

A váradia csapatok ismét győztek aradi és kolozsvári vendégeik felett

Törekvés-Kolozsvári CFR 5:1 (1:1). A váradia bajnokcsapat megérdemelt, nagy győzelmet aratott a kolozsvári vasutasok felett. A Törekvés legjobbjai: Máté, Nagy és Cséri voltak, míg a kolozsváriakból csak Krieschoffer I., Micu és Feichinger tűntek ki.

A Kinizsi meglepetésszerűen ki kapott a Rapidtól Temesváron. A Kinizsi könnyelműen veszi a mérkőzést és az első tíz percben már három gólt kap a Rapidtól, amely így megérdemelten győzött a nálával sokkal magasabb klasszisú futballt játszó Kinizsi felett.

Haggibbor B)—Dési vasutas 3:2 (2:0). A Haggibbor B) csapata az első félidőben erősen belefelelcszik a játékba és 2:0-ra vezet a dési vasutasok rutinnal bár, de ügyesen játszó csapata felett, a második félidőben aztán a vendégek Csóme révén szép gólt érnek el, majd 11-esből egyenlitenek is. A Haggibbor erősít és Mátyás révén megszerzi a győztes gólt.

Bukarest: Banatul—Macabi 7:2 (2:0). (Szombaton). Sepi II. (4), Dobay (2), és Ciolac a góllövők.

Juventus—Banatul 1:0 (1:0). Szép játék, góllövő Melchior (6. p). Bíró Xifando.

NAC—Glória CFR 5:3 (5:2). A mérkőzésen végig a NAC volt fölényben. Az aradiak csak szörvénys lefutásokkal operáltak és ezekből születtek góljaik is. A váradiaik közül Brátky, Nemes és Rónai voltak a góllövők, míg az aradi gólokat Barbu és Balli lötték.

Lupény: Jiul—Vointa Victoria 7:0 (3:0).

Piskl: CFR Simeria—Tricolor (Arad) 5:2 (3:0).

Torda: Universitatea—TSC 2:2 (1:1). Tartalékos csapatok. Bíró Czinczár. Góllövő Gallo, Jorga (U), Székely (TSC).

Nagyszeben: NSC—SMTK 1:2 (2:0).

Oltea—Belvedere 2:2 (2:2).

Mármarosziget: MSE—Olimpia (Szatmár) 3:1 (1:1). Bajnoki. Nagy meglepetés a szatmári bajnok veresége, amely azonban teljesen megérdemelt.

Brassó: Brasovia—IAR 3:1 (2:1). Bajnoki, bíró Tóth. (Szombaton).

Olimpia—Ivria 1:0 (0:0). Bajnoki, bíró Tóth. (Vasárnap).

Coltea—Brasovia 4:3 (3:1). Barátságos, bíró Weisz.

Brasovia komb.—BMTE komb. 2:1 (1:1). Bíró Melchior.

Sportember Ön?

Akkor bizonyára legjobb klubtárs a budapesti

NEMZETI SPORT

Hétköznap 6 lej, hétfőn 15 lej

ERICA CIPÓÁRUHÁZ

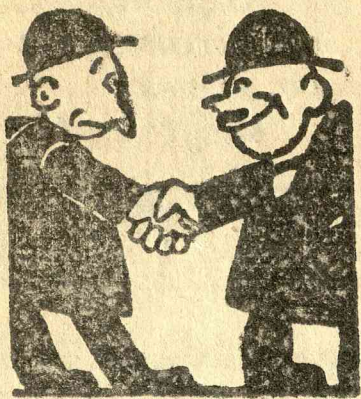
CLUJ, PIAȚA UNIRII 13

Szenzációs külföldi cipőujdonságok, luxus kivitelű trotteur cipők minden színben

Reklám széria 1020 lej.

Vidéki rendeléseket pontosan eszközlünk Telefon Inter. 578

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a petróleumpomából kifolyólag rendeletet kapott a vacaresti fegyháza ötvenkét cella kiépítésére...

— Ne csodálkozzék rajta, biztosan előkelő vádlottakat várnak...

— Talán újabb képviselőket akarnak letartóztatni?

— Nem tudom, de annyi tény, hogy a parlamenti ajtónállok és a fegyház-őrök között már régóta vita folyik, hogy hol fogják megtartani a parlamenti üléseket.

— Maga mit tippel Pancser ur?

— Vegyesen. Lesznek képviselők, kik a parlamentben fognak ülni és sokan lesznek képviselők, akik Vacarestiben fognak ülni.

— Mit szól hozzá Pancser ur, hogy az óriási drágaság letörésére a kormánytól kérnek segítséget?

— Meg is lesz az eredménye. Szörösszív urat megszüntette az uton egy szegény ember:

„Uram, három napja nem ettem...”

„Helyes, nagyon helyes — mondotta Szörösszív ur. — Ön missziót teljesít. Ha még többen folytatnák ezt az akciót, az élelmiszerek ára leszállana, olcsóság állna be és a nemzet le volna öltetve. Folytassa barátom, folytassa...”

— Gondolja, Pancser ur, hogy a kormánynak is ez a véleménye?

— Nézze, miért mondják én véleményem a kormány nevében, majd megadja a kormány a szükséges elutasításokat.

— Ennél maradjunk.

— Pardon, Pancser, szabad még egy kérdést?...

— Ne is mondja tovább, mert az már nem kérdés, hogy Adler kolozsvári üzletében Szentegyház utca 5. szám alatt kaphatók a leg szebb gyerekruhák és egyensapkák.

— Kérem szépen, mi hír hallatszik az új tropusi lázról?

— Ha „ANGYAL” fertőtlenítő szert használ, ezután nem fog halni róla.

— Akkor annál maradjunk.

Fővárosi kiállítás utcai és sport

öltönyök, felöltők már 4000 lejtől

E. Sylvester Ferenc

urizabóságban létezik Cluj, Minoritilor 4 sz.

A

BUDAPESTI

TOLNAI VILÁGLAPJA

minden számához egy keménykötésű

teljes regény ingyen!

Ara 40 lej

Bernády polgármester kétévi huzavona után kieszközölte a református egyház áramperében az egyezség jóváhagyását

(Tárgu-Mures-Marosvásárhely, szept. 10. A Mai Világ tudósítójától.) Még Dandea Gavril primársága idején történt, hogy Marosvásárhely városa, a református egyház részére addig szolgáltatott ingyenes áramerő kiszolgáltatást megtagadta. A református egyháznak ez az élveteli joga onnan ered, hogy az egyház, mint vízjogtulajdonos, beleegyezett abba, hogy Marosvásárhely városa az egyháznakom hájtására biztosított vízlerőt eredeti rendeltetésétől elvonja s a városi villanytelep céljára hasznosítsa. Ennek ellenében a város kötelezte magát, hogy 140 lóerőnek megfelelő villamosáramot ingyenesen bocsájt az egyház rendelkezésére.

Hogy, hogysan történt, a szerződést belügyminiszeri jóváhagyással nem záradékolták s Dandea primár, aki állandóan kereste a konfliktusokat a polgársággal, a fenti helyzetet kihasználta s

máról-holnapra kikapcsoltatta az áramot az egyházi objektumokból.

Ebből a pörök lavínja keletkezett s a város több fórumon el is vesztette a pöröket. Ennek folyamánnyaként a malombérlők is bekapcsolódtak a vitába s több ízben megkísérlették a végrehajtást is a várossal szemben.

Bernády polgármester, hivatalbalelépése első percében látta, hogy ezek a pörök végzetes könnyelműség szülöttei s nyomban beindította az egyezségi tárgyalásokat az egyházzal. Sikertült is Bernádynak meg egyezést létesítenie, azonban láthatatlan kezek, melyek mö-

gött Dandea és elvbarátai tevékenykedtek, megakadályozták a szerződés jóváhagyását.

A városi nagydelegáció ismételtan foglalkozott a tengeri kigyóvá dagadó ügygyel s ugy. Popescu Adrián dr., mint Fekete Andor dr. képviselőtestületi tagok indítványára kimondották, hogy az egyezség meghíusulásából előálló károkat nem vállalják s ezért a jóváhagyást megtagadó felsőbb hatóságot teszi felelőssé a város. Bernády polgármesternek csak nehezen sikerült lecsendesítenie a kedélyeket s várakozásra inteni a türelmetlen közhangulatot. Az elmúlt héten Bernády intervenciót a miniszternél, akít sikerült is meggyőznie, hogy

az egyezség a városra nézve károkat nem jelent, míg a huzavona milliós veszteségeket eredményez.

Dandea ennél az egyezségnél a városra nézve sokkal rosszabb megállapodásokra is hajlandó lett volna, ha annakidején megválasztják polgármesternek. Am a közhangulat elsöpörte helyéről, most azért intrikált Bernády egyezsége ellen. A miniszter azonban belátta, hogy tévútra vezették s ezért járult hozzá a Bernády polgármester előterjesztéséhez. De az egyház sem jár rosszul az egyezséggel, mert napl 112 lóerővel nemcsak malmaít tarthatja üzemben, de templomaít és iskoláit is világíthatja.

Bernády sikeres intervenciója városszerte örömet és jóérzést keltett Vásárhelyen, ahol ezt a tengeri kigyóvá fejlődött ügyet évek huzavonája tetthe elmérgesedetté.

sikert. Decens játékaival, ének- és tánc számaival és elragadó temperamentumával egyaránt hatott. Nagy nyeresége operett együttesünknek.

Ihász Aladár volt a partnere. Tölte már megszoktuk, hogy a mulattatás központjában álljon, de ezuttal határozottan önmagát multa felül eredeti ötleteivel. Ismétlés nélkül egyetlen duettjüktől sem szabadultak.

Jókedvünk őrzésében nagyszerű segítő társakra találtak Leövey Leóban és Selmezy Mihályban, akik ré t magánas figurájából csináltak kabinettalakítást.

Kun Magda egy szerelmes kis orosz lány szerepében kedves volt. Olasz Lajos orosz szolgája pedig markáns alakítás. A rendezésért Izsó Miklóst illeti dicséret, míg a zenei rész betanítását Stefanidesz József kitünően végezte.

Egyezőval, mindenki a helyén volt és természetesen, hogy a közönség nagyszerűen mulatott és sűrűn hívta a lámpák elé a premier szereplőit.

Eva grófnő győzött Kolozsváron és az idei szezon egyik legkelveletesebb operettje lesz.

(1.)

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

A Házibarád. Budapest színházi évadjának legnagyobb szenzációja, a Házibarád volt. A nagyszerű Szenes Béla kezdte a darabot írni, a Nem nőülök sok diadalt látott szerzője. Am korai halála megakadályozta őt az új játék befejezésében. Nőtí Károly fejezte be a Házibarád-ot s a budapesti Vigszínház-ban olyan sikert aratott, hogy hónapokig játszották egyfolytában megszakítás nélkül. A Házibarád

a legnagyobb pesti sikerre nőtt. Nálunk szombaton este lesz a Házibarád premiére hetekig tartó, gondos előkészületek után, az Imre Sándor rendezésében. Poór Lili, Marsi Gizi, Laczkó Aranka, Petróczy Alice, Székelyhidy Adrienne, Mészáros Béla, Mihályffy László, Hoykó Ferenc, Olasz Lajos, Tóth Elek, Lantos fogják játszani a Házibarád főszerepeit.

Rátkay Márton vendégjátéka. A budapesti Király Színház nagy művésze, a legnépszerűbb magyar színész, Rátkay Márton a jövő hét négy estején vendége lesz a Magyar Színháznak: Szerdán este az Aranyhattyu-ban legparádésabb szerepét fogja játszani Rátkay Márton. Csütörtökön este Földes Imre óriási hatású darabja, a Hivatalnok urak kerül színpadra, amelyben Rátkay Márton Róth bácsi hálás szerepét fogja játszani. Ezt az előadást premiére-bérlésben tartják meg. Pénteken az Arvácskát című operettben folytatja Rátkay Márton a vendégjátékát. Bucsufőllépése pedig vasárnap este lesz Lehár Drótosót-jában. Mind a négy Rátkay estére áramítja már a pénztár a jegyeket.

HETI MŰSOR

Kedd Eva grófnő. (4-edzer. Napi bérlet 3. szám, B. Szám: 15.)

Szerda: Aranyhattyu. (Operette új-donság. Rátkay Mártonnak, a budapesti Király Színház művészenek vendégjátékával. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Kun Magda, Tompa Béla, Ihász Aladár főllépésével. C bérlet.

Csütörtök: Hivatalnok urak. Rátkay Márton vendégjátékával. Premiér bérlet.

Péntek: Arvácsk. (Rátkay Márton vendégjátékával. A bérlet.)

Szombat: A házibarád. (Ujdonság, előszór. Poór Lili főllépésével.) Premiér bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Cirkuszhercegnő. (Mozli helyárrakkal 50, 40, 30, 20 és 10 lej.) Karácsonyi Ily, Solyom Győző főllépésével.

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor: Drótosót. (Operette repriz. Rátkay Márton vendégjátékával. Kondor Ibolya főllépésével. B bérlet.

Hétjő: A házibarád. A bérlet.

Felelős szerkesztő:

SERESS JOZSEF

Londonból legujabb női kabát-és costümszövetek

u. m.: Chevrus,

Shettland, Fla-

usch, Kamelhaar,

Kushabure divat-

szövetek izléses

v á l a s z t é k b a n

megérkeztek!!

Egyes kabátok.

Mintákat vidékre küldünk

Grünwald &

Steiner

női divatkülönlegességek áruhaza

CLUJ, PIATA UNIRII 12